Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (pritožbeni senat)

z dne 10. julija 2014*

„Pritožba — Javni uslužbenci — Uradniki — Nepogodbena odgovornost — Osebna škoda bližnjih pokojnega uradnika — Škoda, ki jo je pred svojo smrtjo utrpel uradnik — Pristojnosti Splošnega sodišča oziroma Sodišča za uslužbence — Pravilo o skladnosti med zahtevo za odškodnino in pritožbo, ki je bila vložena zoper zavrnitev te zahteve“

V zadevi T-401/11 P,

zaradi pritožbe zoper sodbo Sodišča za uslužbence Evropske unije (prvi senat) z dne 12. maja 2011 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano proti Komisiji (F-50/09), s katero se predlaga razveljavitev te sodbe,

Livio Missir Mamachi di Lusignano, stanujoč v Kerkhovi Avelgemu (Belgija), v svojem imenu in tudi kot zakoniti zastopnik dedičev Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, svojega sina, nekdanjega uradnika Evropske komisije, ki so ga najprej zastopali F. Di Gianni, R. Antonini, G. Coppo in A. Scalini, nato F. Di Gianni, G. Coppo in A. Scalini, odvetniki,

pritožnik,

druga stranka v postopku,

Evropska komisija, ki jo zastopajo D. Martin, B. Eggers in L. Pignataro-Nolin, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji,

SPLOŠNO SODIŠČE (pritožbeni senat),

v sestavi M. Jaeger, predsednik, N. J. Forwood (poročevalec) in S. Papasavvas, sodnika,

sodna tajnica: B. Pastor, namestnica sodnega tajnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. decembra 2013

izreka naslednjo

Sodbo

1 S pritožbo na podlagi člena 9 Priloge I k Statutu Sodišča Evropske unije pritožnik Livio Missir Mamachi di Lusignano predlaga razveljavitev sodbe Sodišča za uslužbence Evropske unije (prvi senat) z dne 12. maja 2011 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano proti Komisiji (F-50/09, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njegovo tožbo, s katero predlaga, prvič, razglasitev ničnosti

* Jezik postopka: italijanščina.

odločbe z dne 3. februarja 2009, s katero je Komisija Evropskih skupnosti zavrnila njegov zahtevek za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki je nastala zaradi umora njegovega sina in snahe 18. septembra 2006 v Rabatu (Maroko), in drugič, naj se Komisiji naloži, da njemu in upravičencem po njegovem sinu plača različne zneske za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, nastale zaradi teh umorov.

Dejansko stanje

2 Dejansko stanje je navedeno v točkah od 16 do 24 izpodbijane sodbe:

„16 Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, ki se je pri Komisiji kot uradnik zaposlil 1. novembra 1993, se je leta 1995 poročil z Ariane Lagasse de Locht. Paru so se med letoma 1996 in 2002 rodili štirje otroci.

[…]

18 Alessandro Missir Mamachi di Lusignano je bil od 28. avgusta 2006 kot politični in diplomatski svetovalec zaposlen pri delegaciji Komisije v Rabatu. Pred premestitvijo je navedel, da bodo v kraju zaposlitve z njim bivali tudi njegova soproga in njuni otroci. […]

19 Družina Missir Mamachi di Lusignano je od 28. do 31. avgusta 2006 stanovala v hotelu, po 1. septembru pa se je začasno nastanila v opremljeni hiši, ki jo je najela delegacija Komisije […]

20 V noči s 17. na 18. september 2006 je okoli 00.30 v hišo vstopil vlomilec, ki se je prerinil skozi rešetke na oknu v pritličju na stranskem zidu hiše. Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana je prisotnost vlomilca v zakonski spalnici v prvem nadstropju takoj zbudila in je vsiljivca presenetil med brskanjem po sobi. Zločinec je nato uradnika večkrat zabodel z nožem, tako da je ta obležal na tleh. Soproga A. Missirja Mamachija di Lusignana, ki se je prav tako zbudila, je bila zabodena v hrbet in je očitno zaradi poškodb zelo hitro umrla. Vsiljivec je očeta družine zvezal in mu zamašil usta, nato pa se je oprhal in od težko ranjenega uradnika pridobil številko kreditne kartice. Uradnik je na koncu zaradi poškodb umrl. Otrokom je morilec prizanesel. Kraj zločina je z avtomobilom družine Missir Mamachi di Lusignano zapustil približno ob štirih zjutraj, s seboj pa je odnesel različne predmete, med njimi tudi televizor.

21 Maroška policija je 19. septembra 2006 pridržala Karima Zimacha. Ta je med predhodnim zaslišanjem priznal, da je v noči s 17. na 18. september zakrivil dvojni umor zakoncev Missir Mamachi di Lusignano. Karim Zimach je bil spoznan za krivega teh dejanj in je bil s sodbo prvostopenjskega kazenskega senata prizivnega sodišča v Rabatu z dne 20. februarja 2007 obsojen na smrtno kazen, to sodbo pa je v pritožbenem postopku potrdil še pritožbeni senat istega sodišča s sodbo z dne 18. junija 2007. Treba je navesti, da maroške oblasti take obsodbe niso izvršile od leta 1993, ko je bila v Maroku izvršena zadnja smrtna kazen.

22 Komisija je pri maroškem kazenskem sodišču vložila premoženjskopravni zahtevek. Prvostopenjski kazenski senat prizivnega sodišča v Rabatu je z zgoraj navedeno sodbo razglasil premoženjskopravni zahtevek za dopusten in Karimu Zimachu naložil plačilo simboličnega zneska 1 dirham Evropski uniji.

23 Vsi štirje otroci zakoncev Missir Mamachi di Lusignano so bili po tragični izgubi staršev s sklepom mirovnega sodnika v Kraainemu (Belgija) z dne 24. novembra 2006 postavljeni pod skrbništvo starih staršev, med katerimi je tožeča stranka.

24 Komisija je od 1. oktobra do 31. decembra 2006 izplačevala znesek, predviden v členu 70, prvi odstavek, Kadrovskih predpisov [za uradnike Evropskih skupnosti].

25 Prav tako je Komisija otrokom in dedičem umrlega uradnika v skladu s členom 73 Kadrovskih predpisov izplačala 414 308,90 EUR kot pavšalni znesek v primeru smrti ter na podlagi člena 25 Priloge X h Kadrovskim predpisom znesek v višini 76 628,40 EUR zaradi smrti zakonca.

26 Poleg tega je Komisija vsem štirim otrokom od 1. januarja 2007 priznala pravico do pokojnine po starših, ki je določena v členu 80 Kadrovskih predpisov, in do dodatka za šolanje iz Priloge VII h Kadrovskim predpisom.

27 Komisija je umrlega uradnika tudi posmrtno povišala v naziv A*11, prvi plačilni razred, z retroaktivnim učinkom od 1. septembra 2005. To povišanje se je upoštevalo pri izračunu pokojnine po starših in pavšalnega zneska v primeru smrti.

28

Povrhu je z odločbo z dne 14. maja 2007, sprejeto na podlagi člena 76 Kadrovskih predpisov, vsakemu otroku do dopolnjenega 19. leta starosti odobrila izredno mesečno podporo iz socialnih razlogov v višini dodatka za vzdrževanega otroka.

[…]

30 Tožeča stranka se je z dopisom predsedniku Komisije z dne 25. februarja 2008 Komisiji najprej zahvalila za [žalno] slovesnost [za žrtvi dvojnega umora] 18. septembra 2007, nato pa je izrazila nestrinjanje z zneski, izplačanimi njenim štirim vnukom, in nezadovoljstvo, ker Komisija ni odobrila stalne zaposlitve varuške ali družinske pomočnice, ki bi bila glede na starost otrok in njihovih starih staršev po njenem mnenju nujno potrebna. Tožečo stranko je nato zanimalo, ali je Komisija že začela pogajanja z Marokom za plačilo ustrezne odškodnine, večje od enega dirhama, ki ga je maroško sodišče simbolično dodelilo Evropski uniji. Nazadnje je tožeča stranka predsednika Komisije opozorila na odgovor B. Ferrero-Waldner, komisarke za zunanje odnose, z dne 6. avgusta 2007 na pisno vprašanje P.-M. Coûteauxa, člana Evropskega parlamenta (pisno vprašanje z dne 25. junija 2007, P-3367/07, UL C 45, 16.2.2008, str. 179), o ‚umoru uslužbenca Generalnega direktorata za zunanje zadeve v Maroku‘ (v nadaljevanju: pisni odgovor z dne 6. avgusta 2007). Po mnenju tožeče stranke pred dvojnim umorom niso bili sprejeti primerni varnostni ukrepi, ki jih običajno predvidi Komisija in so navedeni v odgovoru komisarke za zunanje zadeve. Komisija naj bi tako zagrešila hudo malomarnost, zaradi katere naj bi bili mladoletni otroci upravičeni do odškodnine, najmanj enake skupnemu znesku plač, ki bi jih umorjeni uradnik prejel do domnevnega datuma upokojitve leta 2032, kar znese 26 letnih plač.

31 S. Kallas, podpredsednik Komisije, pristojen za kadrovske zadeve, je tožeči stranki odgovoril z dopisom z dne 11. junija 2008. V tem dopisu je poudaril, da maroškim organom ni mogoče očitati malomarnega ali krivdnega ravnanja in da niso izpolnjeni pogoji za sprožitev diplomatskih pogajanj z Marokom glede odškodnine. Navedel je, da ukrepi za varovanje osebja, ki jih je sprejela Komisija, ustrezajo varnostnim razmeram, v katerih je živela delegacija v Rabatu, in da zahtevi za odškodnino, ki jo je tožeča stranka v zvezi s tem predložila v dopisu z dne 25. februarja 2008, ni mogoče ugoditi. Pojasnil je, da so bila plačila, ki jih je Komisija že izvedla (490 937,30 EUR pavšalnega zneska za primer smrti in nezgodnega zavarovanja, 4 376,82 EUR na mesec iz naslova pokojnine po starših in dodatka za šolanje, 2 287,19 EUR na mesec – vključno z davčnimi olajšavami – kot dodatek za vzdrževanega otroka in 1 332,76 EUR na mesec izredne podpore, to je posebnega dodatka za vsakega vzdrževanega otroka), pravilno izračunana.

32 Kljub temu je komisar v istem dopisu z dne 11. junija 2008 tožečo stranko obvestil, da se je Komisija odločila, da glede na posebej tragične okoliščine v tej zadevi sprejme dodaten ukrep in na podlagi člena 76 Kadrovskih predpisov izjemoma zviša izplačane zneske. Z odločbo z dne 4. julija 2008 je bil tako vsakemu vnuku iz tega naslova od 1. avgusta 2008 do dopolnjenega

19. leta starosti dodeljen mesečni znesek v višini dveh dodatkov za vzdrževanega otroka. Komisija je na podlagi te odločbe otrokom umrlega uradnika mesečno nakazovala več kot 9 800 EUR (9 862 EUR februarja 2009).

33 Tožeča stranka je z dopisom z dne 10. septembra 2008 na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov vložila pritožbo zoper dopis z dne 11. junija 2008. V pritožbi je trdila, da je Komisija krivdno odgovorna, ker ni izpolnila obveznosti zagotoviti varovanje svojega osebja. Navedla je še, da je Komisija tudi objektivno odgovorna za škodo, povzročeno z zakonitim ravnanjem. Nazadnje se je podredno sklicevala na člen 24 Kadrovskih predpisov, na podlagi katerega morajo Skupnosti solidarno povrniti škodo, ki jo je njihovemu uslužbencu povzročila tretja oseba.

34 Organ, pristojen za imenovanja, je z odločbo z dne 3. februarja 2009 pritožbo zavrnil.“

Postopek pred Sodiščem za uslužbence in izpodbijana sodba

3 V teh okoliščinah je pritožnik v svojem imenu in kot zakoniti zastopnik dedičev Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana pri Sodišču za uslužbence 12. maja 2009 vložil tožbo, v kateri je predlagal naj Sodišče za uslužbence:

— odločbo organa za imenovanja z dne 3. februarja 2009 razglasi za nično;

— Komisiji naloži, naj upravičencem po Alessandru Missirju Mamachiju di Lusignanu plača:

  — 2 552 837,96 EUR, kasneje ponovno ocenjen na 3.975.329 EUR, ki ustreza 26 letnim plačam umorjenega uradnika glede na razvoj njegove kariere, kot odškodnino za nastalo premoženjsko škodo;

  — 250.000 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je žrtev utrpela pred smrtjo;

  — 1.276.512 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki so jo upravičenci utrpeli kot priče tragičnega umora;

— Komisiji naloži plačilo 212.752 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je tožeča stranka utrpela kot oče žrtve;

— Komisiji naloži plačilo „kompenzacijskih ter zamudnih obresti“;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

4 Komisija je na prvi stopnji predlagala, naj se tožba zavrne.

5 Z izpodbijano sodbo je Sodišče za uslužbence tožbo zavrnilo kot neutemeljeno, Komisiji pa naložilo plačilo vseh stroškov.

6 Sodišče za uslužbence je najprej v točkah 71 in 72 izpodbijane sodbe s sklicevanjem na sodbo Splošnega sodišča z dne 18. decembra 1997, Gill proti Komisiji (T-90/95, RecFP, str. I-A-471 in II-1231, točka 45), presodilo, da predlogov za razglasitev ničnosti, ki jih je podala tožeča stranka, ni mogoče presojati ločeno od odškodninskih zahtevkov, zaradi česar je treba tožbo obravnavati tako, kot da je njen edini cilj povrnitev škode, ki naj bi jo tožeča stranka, umrli uradnik in njegovi otroci utrpeli zaradi ravnanja Komisije. Ta ugotovitev se s to pritožbo ne izpodbija.

7 Komisija je zoper predloge tožeče stranke za povrnitev nepremoženjske škode uveljavljala zlasti dva razloga nedopustnosti, in sicer, prvič, da zahteva za odškodnino z dne 25. februarja 2008 ni vsebovala nobenega odškodninskega zahtevka za nepremoženjsko škodo, in drugič, da pritožba z dne 10. septembra 2008 še vedno ni vsebovala odškodninskega zahtevka za nepremoženjsko škodo, ki jo je tožeča stranka utrpela osebno, na katera je Sodišče za uslužbence v točkah od 82 do 91 odgovorilo:

„82 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se mora v sistemu pravnih sredstev, določenem s členoma 90 in 91 Kadrovskih predpisov, če je tožba izključno odškodninska, tako da ne vsebuje predlogov za razglasitev ničnosti nekega akta, temveč se nanaša izključno na povračilo škode, domnevno nastale zaradi vrste napak ali opustitev, ki jih zaradi neobstoja pravnega učinka ni mogoče opredeliti kot akt, ki posega v položaj, upravni postopek obvezno, sicer je poznejša tožba nedopustna, začeti z zahtevo, ki jo zadevna stranka vloži pri organu za imenovanja, za povračilo zatrjevane škode in se po potrebi nadaljevati z vložitvijo pritožbe zoper odločbo o zavrnitvi zahteve (glej zlasti sodbo Sodišča prve stopnje z dne 13. julija 1995 v zadevi Saby proti Komisiji, T-44/93, RecFP, str. I-A-175 in II-541, točka 31).

83 Poleg tega morajo imeti predlogi, predstavljeni pred sodiščem Unije, v skladu z ustaljeno sodno prakso enak predmet kot predlogi, navedeni v pritožbi, in lahko vsebujejo le izpodbojne razloge, ki imajo enako podlago kot izpodbojni razlogi, navedeni v pritožbi, pri čemer je te izpodbojne razloge v sodnem postopku vseeno mogoče razviti s predstavitvijo tožbenih razlogov in argumentov, ki niso nujno navedeni v pritožbi, vendar so z njo tesno povezani (glej na primer sodbo Sodišča z dne 23. aprila 2002 v zadevi Campogrande proti Komisiji, C-62/01 P, Recueil, str. I-3793, točka 34).

84 Sodišče za uslužbence je pred kratkim presodilo, da je treba pojem ‚podlaga' razlagati široko (sodba Sodišča za uslužbence z dne 1. julija 2010 v zadevi Mandt proti Parlamentu, F-45/07, točka 119). Čeprav je Sodišče za uslužbence to usmeritev sodne prakse podalo v zvezi z ničnostno tožbo, to ne pomeni, da je ni mogoče uporabiti v odškodninskih zadevah, če se upoštevajo posebne značilnosti takega spora. Pojem ‚podlaga' v strogo odškodninskih zadevah ni opredeljen s sklicevanjem na „izpodbojne razloge" v smislu sodne prakse, navedene v prejšnji točki, temveč na „škodo", ki jo zadevni uradnik navede v odškodninskem zahtevku. Prav ta škoda določa predmet povračila, ki ga zahteva uradnik, in posledično predmet zahtevka, o katerem mora odločiti uprava.

85 Iz ugotovitev v prejšnjih treh točkah izhaja, da so odškodninski zahtevki na podlagi različnih vrst škode pred Sodiščem za uslužbence dopustni samo, če je bil pred tem najprej upravi poslan zahtevek z enakim predmetom in na podlagi enakih vrst škode, nato pa je bila zoper odločitev uprave, ki je izrecno ali implicitno odločila o navedenem zahtevku, vložena pritožba.

86 To pa ne pomeni, da zadevni uradnik ne more prilagoditi zneska zahtevkov, ki jih je navedel v zahtevi upravi, zlasti če se njegova škoda pozneje poveča ali če obseg te škode ni znan oziroma ga je mogoče oceniti šele po vložitvi navedene zahteve (glej v tem smislu glede možnosti določitve škode ob vložitvi tožbe sodbo Sodišča z dne 23. septembra 2004 v zadevi Hectors proti Parlamentu, C-150/03 P, točka 62), vendar le če je bila škoda, katere povračilo se zahteva, navedena v tej zahtevi.

87 Čeprav tožeča stranka v obravnavanem primeru zahteva odškodnino za škodljive posledice istih dejanj, kot jih je navedla v zahtevi z dne 25. februarja 2008, pa po drugi strani njeni odškodninski zahtevki temeljijo na odškodnini za različno nepremoženjsko škodo, ki naj bi bila povzročena njej, njenemu umrlemu sinu in njenim vnukom.

88 Vendar ni sporno, da je tožeča stranka v odškodninski zahtevi, vsebovani v dopisu z dne 25. februarja 2008, zahtevala samo povračilo premoženjske škode in da nikakor ni navedla nepremoženjske škode, na katero se sklicuje pred Sodiščem za uslužbence.

89 Res je, da je tožeča stranka nato v pritožbi zahtevala ne samo povračilo premoženjske škode, ampak tudi povračilo nepremoženjske škode, tako da je lahko uprava v odločbi o zavrnitvi pritožbe izrazila stališče glede te škode pred vložitvijo tožbe. Vendar je treba ta del odločbe o zavrnitvi pritožbe razumeti kot prvo odločbo, ki jo je uprava sprejela v zvezi z nepremoženjsko škodo. Tožeča stranka zoper to odločbo ni vložila pritožbe, kar bi morala storiti, torej ni upoštevala dvostopenjskega upravnega postopka, ki je pogoj za dopustnost odškodninskih zahtevkov za to vrsto škode.

90 Trditev v zvezi s sodbo Sodišča z dne 26. januarja 1989 v zadevi Koutchoumoff proti Komisiji (224/87, Recueil, str. 99), ki jih je tožeča stranka navedla na drugem naroku za obravnavo, ni mogoče sprejeti. Čeprav je Sodišče v tej sodbi dopustilo, da uradnik odškodninske zahtevke prvič predstavi pred sodiščem, je to zato, ker je lahko v pritožbi navedeno izpodbijanje zakonitosti akta, ki je posegal v položaj zadevne stranke, vključevalo zahtevek za povračilo škode, povzročene s tem aktom. Obravnavani spor je popolnoma odškodninski in se ne navezuje na izpodbijanje zakonitosti odločbe, ki posega v položaj tožeče stranke.

91 Predloge za povračilo nepremoženjske škode je zato v tem primeru mogoče samo zavreči kot nedopustne, ne da bi bilo treba preučiti še druge ugovore nedopustnosti, navedene zoper njih.“

8 V okviru meritorne obravnave tožbenega razloga krivdne opustitve Komisije, kar zadeva njeno obveznost zagotavljanja varovanja svojemu uradniku, je Sodišče za uslužbence najprej presodilo, da je Komisija ravnala krivdno, tako da je podana njena odgovornost, saj ni vzpostavila varovalnih ukrepov, ki bi bili primerni za začasno stanovanje družine Missir Mamachi di Lusignano v Rabatu, kar pomeni neizpolnitev njene obveznosti zagotovitve varnosti svojemu uradniku in njegovi družini v tretji državi.

9 Sodišče za uslužbence je štelo, da je podana vzročna zveza med tem krivdnim ravnanjem in zatrjevano premoženjsko škodo.

10 V tej fazi razlogovanja je Sodišče za uslužbence v točki 191 izpodbijane sodbe navedlo, da je treba določiti še delež odgovornosti morilca za nastanek škode.

11 Sodišče za uslužbence je glede na obe zatrjevani škodi, in sicer dvojni umor in izgubo možnosti za preživetje, ter dejstvo, da je obseg druge vrste škode manjši od obsega prve vrste škode, v točki 197 izpodbijane sodbe presodilo, da je treba Komisiji za nastalo škodo pripisati 40-odstotno odgovornost.

12 Glede obsega premoženjske škode je Sodišče za uslužbence v točki 200 izpodbijane sodbe ocenilo, da premoženjska škoda, povezana z izgubo prihodkov, ki jo je treba upoštevati v tem sporu, znaša 3 milijone EUR.

13 Potem ko je v točki 201 izpodbijane sodbe presodilo, da je Komisija dolžna plačati 40 % te škode oziroma 1,2 milijona EUR, je Sodišče za uslužbence v točki 202 te sodbe poudarilo, da zneski, ki jih je Komisija upravičencem že izplačala in jih bo še izplačevala ter ki presegajo dajatve, določene za običajne primere v Kadrovskih predpisih za uradnike Evropskih skupnosti (v nadaljevanju: kadrovski predpisi), znašajo skoraj 1,4 milijona EUR, ta znesek pa bi se lahko povečal na približno 2,4 milijona EUR, če bi se zadevna nadomestila izplačevala do dopolnjenega 26. leta starosti vsakega od štirih otrok. Sodišče za uslužbence je zato v točki 203 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija že v celoti povrnila premoženjsko škodo, za katero je odgovorna.

14 Sklepno je glede vsega prej navedenega Sodišče za uslužbence v točki 205 izpodbijane sodbe presodilo, da čeprav je tožbeni razlog utemeljen, ne more sprejeti predlogov tožeče stranke v zvezi s povračilom za nastalo premoženjsko škodo.

Postopek pred Splošnim sodiščem

15 Pritožnik je 29. septembra 2011 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložil to tožbo.

16 Komisija je odgovor na pritožbo predložila 16. decembra 2011.

17 Pisni postopek je bil končan 23. januarja 2012.

18 Pritožnik je pri sodnem tajništvu Splošnega sodišča 1. februarja 2012 v skladu s členom 146 Poslovnika Splošnega sodišča vložil predlog, v katerem je navedel razloge, zaradi katerih želi biti slišan.

19 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Splošno sodišče (pritožbeni senat) temu predlogu ugodilo in otvorilo ustni postopek, pri čemer je po uradni dolžnosti izpostavilo razlog javnega reda in stranke z ukrepi procesnega vodstva pozvalo, naj v zvezi s tem razlogom pisno odgovorijo na nekatera vprašanja. Komisija je to zahtevo izpolnila v predpisanem roku.

20 V zvezi s tem je Splošno sodišče stranke najprej opozorilo, da pritožnik, kot je navedel v točki 57 tožbe na prvi stopnji, zahteva odškodnino za štiri različne škode, in sicer:

— „premoženjsko škodo dedičev Alessandra [Missirja Mamachija di Lusignana], ki jo predstavlja izgubljeni dohodek umorjenega uradnika, ki bi ga bili ti dediči deležni od datuma njegove smrti do datuma njegove verjetne upokojitve;

— nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel Alessandro [Missir Mamachij di Lusignano] in ki jo prestavljata nepravično fizično trpljenje od napada do smrti ter psihično trpljenje zaradi zavedanja skorajšnje smrti, zavedanja umora njegove ljubljene žene in neizmernega strahu in skrbi za usodo štirih otrok;

— nepremoženjsko škodo (duševna in eksistencialna), ki so jo utrpeli otroci ubitega uradnika in ki jo predstavljata krivična bolečina izgube njihovih ljubljenih staršev in grozljiva psihološka travma, zato ker so sami videli svoja umirajoča starša na kraju zločina, kar je najbolj grozljiv in tragičen dogodek, ki se lahko pripeti človeku v njegovem življenju;

— nepremoženjsko škodo (duševna in eksistencialna) tožeče stranke kot očeta žrtve, ki jo predstavljata krivična bolečina in trpljenje ob izgubi sina v tako tragični okoliščinah“.

21 Splošno sodišče je nato najprej pozvalo stranke, naj se pisno izjavijo o tem, ali je premoženjska škoda, nastala dedičem Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana (kot je opisana v prvi alineji točke 20 zgoraj), ob tem da jo je treba izračunati glede na del njegovega dohodka, na katerega bi lahko ti računali, če bi bil njihov oče še živ, prešla na dediče z dedovanjem in torej ti uveljavljajo zahtevek po njej kot dediči, tako kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano sam, in sicer od napada pa do smrti (kot je opisana v drugi alineji točke 20 zgoraj), oziroma ali ne gre za pravico do odškodnine za škodo, ki je njihova, po kateri uveljavljajo zahtevek *jure proprio* in ki nanje torej ni prešla z dedovanjem (kot sta škodi iz tretje in četrte alineje točke 20 zgoraj).

22 Brez prejudiciranja odgovora na to vprašanje, a z njim ozko povezano je Splošno sodišče po uradni dolžnosti izpostavilo razlog javnega reda, in sicer nepristojnost Sodišča za uslužbence za odločanje o odškodninskem zahtevku za škode iz prve, tretje in četrte alineje točke 20 zgoraj.

23 Splošno sodišče je stranke zlasti opozorilo na sodno prakso iz sklepa Sodišča z dne 7. maja 1980 v zadevi Fournier proti Komisiji (od 114/79 do 117/79, Recueil, str. 1529), sodbe Sodišča z dne 8. oktobra 1986 v zadevi Leussink in drugi proti Komisiji (169/83 in 136/84, Recueil, str. 2801),

sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Sira Gordona Slynna k tej sodbi (Recueil, str. 2818 in 2819) in sodbe Splošnega sodišča z dne 3. marca 2004 v zadevi Vainker proti Parlamentu (T-48/01, RecFP, str. I-A-51 in II-197).

24 Splošno sodišče je ocenilo, da se v teh okoliščinah zastavlja vprašanje, ali iz strogega pravnega okvira, ki ga razmejujejo člena 268 PDEU in 270 PDEU, člen 1 Priloge I k Statutu Sodišča ter člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov, izhaja, da morajo uradnikovi bližnji nujno vložiti dve tožbi, eno pred Sodiščem za uslužbence in drugo pred Splošnim sodiščem, glede na to, ali vstopijo v pravice zadevnega uradnika ali pa zahtevajo povrnitev premoženjske ali nepremoženjske škode, ki je njihova osebna.

25 Nazadnje, Splošno sodišče je stranki pozvalo, naj se opredelita do posledic, ki jih je treba, po potrebi, za namene te pritožbe in v zvezi z razlogom javnega reda, ki je bil po uradni dolžnosti izpostavljen v točki 22 zgoraj, izpeljati, če bi se sprejela druga možnost, omenjena v točki 21 zgoraj in če bi bilo poleg tega treba na vprašanje v točki 24 zgoraj odgovoriti pritrdilno.

26 Stranke so na obravnavi 12. decembra 2013 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.

Predlogi strank

27 Pritožnik Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— izpodbijano sodbo razveljavi;

— Komisiji naloži, naj upravičencem po Alessandru Missirju Mamachiju di Lusignanu plača znesek 3.975.329 EUR odškodnine za nastalo premoženjsko škodo;

— potem ko bo za dopusten razglasilo odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo, Komisiji naloži plačilo:

  — tem upravičencem, prvič, zneska 250.000 EUR odškodnine za nepremoženjsko škodo, ki jo je žrtev utrpela pred smrtjo, in drugič, zneska 1.276.512 EUR odškodnine za nepremoženjsko škodo, ki jim je nastala kot otrokom žrtve in pričam njenega tragičnega umora;

  — pritožniku osebno znesek 212.752 EUR odškodnine za nepremoženjsko škodo, ki ji je nastala kot očetu žrtve;

— Komisiji naloži plačilo kompenzacijskih ter zamudnih obresti;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

28 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— zadevo, kar zadeva odškodninski zahtevek za nepremoženjske škode, vrne Sodišču za uslužbence;

— pritožbo v vsakem primeru zavrže kot nedopustno in/ali zavrne kot neutemeljeno;

— pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

Pristojnost Sodišča za uslužbence za odločanje o tožbi na prvi stopnji

Stališča strank v odgovor na ukrep procesnega vodstva

29 V pisnih stališčih, ki jih je Komisija 10. septembra 2013 vložila pri sodnem tajništvu Splošnega sodišča, ta v odgovor na prvo vprašanje Splošnega sodišča (glej točko 21 zgoraj) najprej navaja, da je pravica do odškodnine za premoženjsko škodo, ki je nastala dedičem Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, njihova lastna pravica in da jo črpajo neposredno predvsem na podlagi členov 73(2)(a) ter 76 in 80 Kadrovskih predpisov.

30 V odgovor na, po uradni dolžnosti poudarjeni razlog javnega reda (glej točko 22 zgoraj) Komisija dalje navaja, da vsak spor, ki izvira iz domnevne opustitve institucije v zvezi z njenim uradnikom, v okviru delovnega razmerja, ki ga izključno urejajo Kadrovski predpisi, spada v izključno pristojnost Sodišča za uslužbence na podlagi člena 270 PDEU.

31 V zvezi s tem Komisija navaja, prvič, da v primeru smrti uradnika člen 73(2)(a) Kadrovskih predpisov sinalagmatično razmerje med tem uradnikom in njegovo institucijo, ki je na podlagi člena 47(g) Kadrovskih predpisov prenehalo s smrtjo, nadomesti z razmerjem, kar zadeva Kadrovske predpise, zadevne institucije z osebami, navedenimi v omenjeni določbi, med katerimi so upravičenci.

32 Komisija navaja, drugič, da pristojnost Sodišča za uslužbence utemeljuje okoliščina, da je izpostavljeno morebitno škodno in krivdno ravnanje institucije do njenega uradnika ali nekdanjega uradnika.

33 V zvezi s tem Komisija ugotavlja, da ni sporno, da je Sodišče za uslužbence pristojno za odločanje o vseh sporih v zvezi z uporabo členov 73, 76 in 80 Kadrovskih predpisov. Le če dajatve v okviru ureditve iz Kadrovskih predpisov ne bi zadostovale za popolno odškodnino za škodo, nastalo upravičencem, bi ti lahko zahtevali drugo odškodnino, ki pa je lahko le dopolnilna glede na tisto, ki je že pridobljena na podlagi člena 73 Kadrovskih predpisov in se ne sme podvajati (zgoraj navedena sodba Sodišča Leussink in drugi proti Komisiji, točka 13, in sodba Sodišča z dne 9. septembra 1999 v zadevi Lucaccioni proti Komisiji, C-257/98 P, Recueil, str. I-5251, točki 21 in 22). Sodišče za uslužbence bi bilo pristojno tudi za odločanje o tej morebitni dopolnilni odškodnini, ker so škode povzročene z istim krivdnim ravnanjem institucije v zvezi z zadevnim uradnikom.

34 Teza Komisije naj bi bila utemeljena z zahtevo po pravni varnosti glede določitve pristojnega sodišča in v interesu ekonomičnosti postopka, ki nalaga, da je pristojno le eno sodišče (glej v tem smislu sklep Sodišča z dne 27. maja 2004 v zadevi IAMA Consulting proti Komisiji, C-517/03, neobjavljen v ZOdl., točka 17).

35 Sodna praksa, ki jo navaja Splošno sodišče in je navedena v točki 23 zgoraj, naj za ta primer po navedbah Komisije ne bi bila upoštevna, ker je bil v predmetnih zadevah uradnik živ. V takem primeru naj bi namreč člen 73(2)(b) in (c) Kadrovskih predpisov pravico do odškodnine priznaval le invalidnemu uradniku, ne pa njegovim upravičencem. Po drugi strani pa so upravičenci po umrlem uradniku izrecno navedeni v členu 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, ki naj bi jim dajal osebno pravico.

36 Če bo Splošno sodišče štelo, da Sodišče za uslužbence ni bilo pristojno za odločanje o odškodninskih zahtevkih za škodo, ki jo *jure proprio* uveljavljajo upravičenci po Alessandru Missirju Mamachiju di Lusignanu, Komisija navaja, da bi bilo treba izpodbijano sodbo razveljaviti, razen v delu, v katerem je odločeno o odškodninskem zahtevku za nepremoženjsko škodo Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana. Slednji zahtevek je bil po mnenju Komisije upravičeno zavržen kot nedopusten zaradi kršitve predhodnega postopka iz členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, zaradi česar je treba sodbo v tem delu potrditi.

37 V preostalem Komisija medi, da Splošno sodišče kot pritožbeno sodišče ne more nadaljevati meritorne obravnave zadeve. Po oceni te institucije je treba zadevo na novo predložiti Splošnemu sodišču s tožbo v rednem postopku na prvi stopnji, to sodišče pa bi potem moralo odločiti o tej novi tožbi in o tožbi v vzporedni zadevi T-494/11.

38 Pritožnik ni predložil pisnega odgovora na vprašanja Splošnega sodišča v predpisanem roku. Na obravnavi se je v zvezi s tem skliceval na preudarnost Splošnega sodišča.

Presoja Splošnega sodišča

39 Najprej je treba ugotoviti, katere so različne vrste škod, za katere pritožnik uveljavlja odškodnino, in vlogo, v kateri uveljavlja vsako od teh škod.

40 V zvezi s tem Splošno sodišče ugotavlja, da v skladu s splošnimi načeli na področju nepogodbene odgovornosti, skupnimi pravom držav članic, večina redov v primeru smrti žrtve v okoliščinah, kot so v tem primeru, razlikuje med vsaj tremi vrstami škode, za katere mora načeloma odgovorna oseba oziroma morajo osebe plačati odškodnino in katerih tipologija je v bistvu taka:

— nepremoženjska škoda, včasih imenovana *ex haerede*, ki jo je utrpela žrtev zaradi duševnega trpljenja pred svojo smrtjo, če se dokaže, da se je tega zavedala;

— premoženjska škoda bližnjih žrtve, ki je odvisna od prihodkov, ki so jih dobivali od pokojnega; v primeru otrok gre pogosto za kapitalizirani znesek, ki se določi glede na polnoletnost ali verjetni zaključek študija;

— nepremoženjska škoda bližnjih žrtve zaradi posebne čustvene navezanosti na žrtev.

41 V tožbi na prvi stopnji v zadevi F-50/09, v zvezi s katero je vložena ta pritožba, je pritožnik sam sledil tej tipologiji pri kategorizaciji različnih uveljavitev zahtevkov odškodnin za škodo. Tako od štirih škod, navedenih v točki 3, prva in druga alineja, zgoraj, prva ustreza premoženjski škodi, ki je osebno nastala otrokom Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, druga ustreza nepremoženjski škodi, imenovani *ex haerede*, ki jo je pred svojo smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano in ki se zahteva iz naslova dedovanja po njem, tretja ustreza osebni nepremoženjski škodi, ki so jo utrpeli otroci Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, četrta pa osebni nepremoženjski škodi pritožnika kot očeta Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana.

42 Za namene te sodbe se bo torej Splošno sodišče oprlo na dve premisi:

— nepremoženjsko škodo *ex haerede*, in sicer tisto, ki jo je pred svojo smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, uveljavljajo upravičenci po njem kot taki, in ne v lastnem imenu, saj je pravica do odškodnine za to škodo nanje prešla z dedovanjem v skladu z določbami nacionalnega prava glede dedovanja, ki se uporabijo;

— tri druge vrste škode, za katere se v tej zadevi zahteva odškodnina, in sicer premoženjska in nepremoženjska škoda otrok ter nepremoženjska škoda očeta Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, pa pritožnik in njegovi vnuki uveljavljajo v lastnem imenu, neodvisno od njihovega statusa upravičencev.

43 Glede na ti premisi je treba preučiti vprašanje pristojnosti, ki se poraja iz tega razloga.

44 Glede določitve pravil o pristojnosti, ki se uporabljajo za ta primer, Splošno sodišče opozarja, da je na podlagi člena 256(1) PDEU pristojno za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji, med drugim o tožbah iz členov 268 PDEU in 270 PDEU, razen o tistih, ki so dodeljene specializiranemu sodišču, ustanovljenemu po členu 257 PDEU, in tistih, ki so v statutu pridržane za Sodišče.

45 Ob tem, da je člen 1 iz Priloge I k Statutu Sodišča, s katero je bil ta statut dopolnjen s Sklepom Sveta z dne 2. novembra 2004 o ustanovitvi Sodišča za uslužbence Evropske unije (2004/752/ES, Euratom) (UL L 333, str. 7), na podlagi člena 256(1) PDEU Sodišču za uslužbence v mejah in pod pogoji, ki so določeni v Kadrovskih predpisih ali v pogojih za uslužbence, dodelil pristojnost na prvi stopnji za odločanje o tožbah na podlagi člena 270 PDEU v vseh sporih med Unijo in njenimi uslužbenci, Splošno sodišče ni več pristojno za odločanje na prvi stopnji o odškodninskih tožbah, ki temeljijo na členu 270 PDEU (sklep Splošnega sodišča z dne 8. julija 2009 v zadevi Thoss proti Računskemu sodišču, T-545/08, neobjavljen v ZOdl., točka 26). Po drugi strani pa je Sodišče za uslužbence pristojno le, če mu je predložena tožba, ki se zakonito opira na člen 270 PDEU.

46 Sodni sistem Unije, kakršen je bil vzpostavljen s Pogodbo DEU, Statutom sodišča in sklepi Sveta o Splošnem sodišču ter Sodišču za uslužbence, tako vsebuje natančno razmejitev pristojnosti Splošnega sodišča oziroma Sodišča za uslužbence, tako da pristojnost enega od teh dveh sodišč za odločanje na prvi stopnji nujno izključuje pristojnost drugega.

47 V sedanjem stanju prava Unije se ta razmejitev opira na osebni status tožeče stranke in na izvor spora v skladu z ustaljeno sodno prakso, po kateri spor med uradnikom in institucijo, ki ji ta pripada ali ji je pripadal, kadar izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje ali je povezovalo zadevno osebo in institucijo, spada v okvir člena 270 PDEU (nekdanji člen 236 ES) ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov in zato ne spada na področje uporabe členov 268 PDEU (nekdanji člen 235 ES) in 340 PDEU (nekdanji člen 288 ES), s katerima je predpisana splošna ureditev nepogodbene odgovornosti Unije (sodbe Sodišča z dne 22. oktobra 1975 v zadevi Meyer-Burckhardt proti Komisiji, 9/75, Recueil, str. 1171, točka 7; z dne 17. februarja 1977 v zadevi Reinarz proti Komisiji in Svetu, 48/76, Recueil, str. 291, točka 10, in z dne 4. julija 1985 v zadevi Allo in drugi proti Komisiji, 176/83, Recueil, str. 2155, točka 18; sklep Sodišča z dne 10. junija 1987 v zadevi Pomar proti Komisiji, 317/85, Recueil, str. 2467, točka 7; sodba Splošnega sodišča z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Polinsky proti Sodišču, T-1/02, neobjavljena v ZOdl., točka 47).

48 Ta sodna praksa pa ne omogoča določitve, ali bi morali bližnji Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana odškodninski zahtevek za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki naj bi jim nastala, vložiti pred Splošnim sodiščem ali Sodiščem za uslužbence. V nasprotju z izvajanji Komisije ta sodna praksa specifično zadeva le primer spora i) med uradnikom ali nekdanjim uradnikom institucije, ki ji ta pripada ali ji je pripadal, in ii) ki izvira iz delovnega razmerja, ki ju povezuje ali ju je povezovalo, zaradi česar jo je mogoče le deloma uporabiti za primer spora, katerega izvor je nedvomno v delovnem razmerju, vendar pa si v njem ne stojijo nasproti uradnik ali nekdanji uradnik, temveč tretji bližnji, član družine uradnika oziroma tisti, ki je vstopil v njegove pravice, in institucija, ki ji ta uradnik pripada ali ji je pripadal.

49 Če ta tretji vstopi v pravice zadevnega uradnika ali nekdanjega uradnika in torej deluje kot upravičenec po njem in kot tak v korist zapuščinske mase zahteva odškodnino za škodo, ki je nastala uradniku, je ta uporaba sodne prakse potrebna, saj spor ostaja, ne glede na prenos z dedovanjem, spor med uradnikom in institucijo, ki ji je pripadal, ki izvira iz delovnega razmerja, ki ju je povezovalo.

50 V konkretnem primeru ta preudarek velja za drugo škodo, ki jo uveljavlja pritožnik, kot je navedena v točki 20 zgoraj, in sicer nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano od napada do smrti. Zato je Sodišče za uslužbence v zadnjem stavku točke 116 izpodbijane sodbe upravičeno poudarilo, da je to sodno prakso, navedeno v točki 47 zgoraj, mogoče uporabiti za spor med upravičenci po umrlem uradniku ali njihovim zakonitim zastopnikom in institucijo, ki ji je ta uradnik pripadal.

51 Če pa omenjeni tretji deluje z namenom pridobitve odškodnine za škodo, ki je njegova osebna, ne glede na to, ali gre za premoženjsko ali nepremoženjsko, taka uporaba zadevne sodne prakse ni upravičena niti glede na njeno vsebino niti glede na načelne preudarke, na katere se opira. Tudi če se sprejme, da tak spor izvira iz delovnega razmerja med zadevnim uradnikom in institucijo, subjektivni osebni pogoj, ki je povezan s statusom uradnika kot imetnika zadevnih pravic, v nobenem primeru ni izpolnjen, zaradi česar torej Sodišče za uslužbence načeloma *ratione personae* ni pristojno, da o njem odloča na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov.

52 V nasprotju z navedbami Komisije sodba Splošnega sodišča z dne 16. decembra 2010 v zadevi Komisija proti Petrilli (T-143/09 P) to analizo potrjuje in podaja razlog za njen obstoj. V točki 46 te sodbe je Splošno sodišče presodilo, da za spore s področja uslužbencev na podlagi člena 236 ES (postal člen 270 PDEU) ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, vključno z odškodninskimi spori zaradi škode, ki je bila povzročena uradniku ali uslužbencu, veljajo pravila, ki so posebna in specialna glede na tista, ki izhajajo iz splošnih načel, ki urejajo nepogodbeno odgovornost Unije v okviru členov 235 ES (postal člen 268 PDEU) in 288 ES (postal člen 340 PDEU). Po presoji Splošnega sodišča namreč za Unijo, kadar deluje kot delodajalec, velja strožja odgovornost, kar se odraža v obveznosti povrnitve škode, ki je nastala njenemu osebju zaradi vsake protipravnosti, ki jo je storila kot taka, medtem ko je po splošni ureditvi dolžna povrniti le škodo zaradi „dovolj resne“ kršitve pravnega pravila (na podlagi ustaljene sodne prakse od sodbe Sodišča z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291).

53 Ravno ti preudarki, ki se nanašajo na posebno in specialno ureditev strožje odgovornosti Unije do svojega osebja, ki jo utemeljuje zlasti delovno razmerje, s specifičnimi pravicami in obveznostmi, kot sta dolžnost skrbnega ravnanja in zaupno razmerje, ki mora obstajati med institucijami in njihovimi uradniki, kar je v splošnem interesu, pa v primeru tretjih, ki niso uradniki, niso podani. Tudi za člane ožje družine uradnika in z izjemo socialnih dajatev, kot so tiste iz člena 76 Kadrovskih predpisov, sodna praksa ne priznava obstoja dolžnosti skrbnega ravnanja institucij nasproti njim (zgoraj navedena sodba Leussink in drugi proti Komisiji, točke od 21 do 23).

54 Ta pristop sodne prakse je poleg tega potrjen z odločbami, navedenimi v točki 23 zgoraj.

55 Tako je v zgoraj navedenem sklepu Fournier proti Komisiji Sodišče načeloma in vsaj implicitno potrdilo dejstvo, da morajo člani družine, ki delujejo „v svojem imenu“ in zahtevajo odškodnino za škodo, ki so jo utrpeli „osebno“, uporabiti pravno sredstvo iz člena 178 EGS (postal člen 268 PDEU), in ne tistega iz člena 179 EGS (postal člen 270 PDEU).

56 Sodišče je to izbiro potrdilo v zgoraj navedeni sodbi Leussink in drugi proti Komisiji, v kateri so tožeče stranke svojo odškodninsko tožbo izrecno oprle na različno pravno podlago, glede na to, ali je šlo za uradnika ali ne, in sicer člen 179 EGS za G. Leussinka ter člena 178 EGS in 215, drugi odstavek, EGS za njegovega zakonca in njune otroke.

57 V sklepnih predlogih generalnega pravobranilca Sira Gordona Slynna k zgoraj navedeni sodbi Leussink in drugi proti Komisiji je ta ugotovil, da se je tožba družinskih članov pravilno opirala na člena 178 EGS in 215 EGS, saj se je nanašala na ločene škode, ki so jih utrpeli ti, in ni zadevala spora med uradnikom in njegovo institucijo.

58 Ne da bi o tem vprašanju formalno odločilo, je Sodišče v točki 25 zgoraj navedene sodbe Leussink in drugi proti Komisiji vseeno implicitno potrdilo izbiro pravnega sredstva iz člena 178 EGS, in ne iz člena 179 EGS, kar zadeva družinske člane uradnika, čeprav je štelo, da je spor „izviral iz razmerja med uradnikom in institucijo“. Poleg tega je Sodišče svojo odločitev o stroških izrecno oprlo na člen 69 svojega poslovnika, določbo, ki se uporablja za tožbe posameznikov neuradnikov.

59 Nazadnje je Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi Vainker proti Parlamentu tožbo B. Vainker zavrnilo kot neutemeljeno, pri tem pa se je oprlo na precedens iz zgoraj navedene sodbe Leussink in drugi proti Komisiji in implicitno potrdilo izbiro člena 235 ES kot ustrezne pravne podlage za to tožbo.

60 Poleg tega je treba zavrniti argumentacijo Komisije, ki se v bistvu opira na člen 73(2)(a) Kadrovskih predpisov.

61 Sicer je sodišče Unije možnost oziroma obveznost za upravičence po umrlem uradniku, da vložijo tožbo na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, zato da se jim priznajo dajatve iz člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, vsaj implicitno že priznalo (sodba Splošnega sodišča z dne 9. januarja 1996 v zadevi Bitha proti Komisiji, T-23/95, RecFP, str. I-A-13 in II-45; sodba Sodišča za uslužbence z dne 20. januarja 2009 v zadevi Klein proti Komisiji, F-32/08, ZOdl. JU, str. I-A-1-5 in II-A-1-13; glej tudi v tem smislu in po analogiji sklep Splošnega sodišča z dne 19. junija 2001 v zadevi Hotzel-Wagenknecht proti Komisiji, T-145/00, neobjavljen v ZOdl., točka 17).

62 Vendar, prvič, ta argumentacija velja le za upravičence, ki so posebej našteti v členu 73(2)(a) Kadrovskih prepisov, in sicer zakonec in otroci ali, če teh oseb ni, drugi potomci ali, če teh oseb ni, sorodniki v ravni črti in nazadnje, če teh oseb ni, institucija. Tako v tem primeru tudi ob predpostavki, da bi se argumentacija Komisije uporabljala za primer štirih otrok Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, pa se ne uporablja za primer pritožnika Livia Missirja Mamachija di Lusignana, saj ta ob otrocih ni upravičenec v smislu člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov. Ta argumentacija se tudi ne uporablja za mater, brata in sestro Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana, ki so tožeče stranke v vzporedni zadevi T-494/11.

63 Drugič, ta argumentacija bi privedla do tega, da se procesna izvedba splošne ureditve nepogodbene odgovornosti Unije podredi specialni ureditvi socialne varnosti uradnikov, kot je urejena v Kadrovskih predpisih. Vendar pa ni tehtnega razloga, zaradi katerega bi izredna pristojnost Sodišča za uslužbence glede uradnikov morala tako prevladati nad splošno pristojnostjo Splošnega sodišča za reševanje vseh sporov, v katerih gre za odgovornost Unije.

64 Tretjič, tudi glede štirih otrok Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana v tem primeru ni zadevna obveznost Komisije, da plača dajatve iz Kadrovskih predpisov, ki so zagotovljene in ki so bile poleg tega že izplačane zadevnim osebam, temveč je zadevna njena morebitna obveznost povrnitve vseh zatrjevanih premoženjskih in nepremoženjskih škod. V zvezi s tem Splošno sodišče opozarja, da pritožnik v okviru tretjega pritožbenega razloga posebej navaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je za namene povrnitve teh škod upoštevalo dajatve iz Kadrovskih predpisov, ki so bile priznane otrokom Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana. V teh okoliščinah se ne zdi mogoče, da bi se pravilo o pristojnosti Sodišča za uslužbence lahko oprlo na določbo člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, ob tem da je hkrati zatrjevano, da ta člen ni podlaga za tožbo, vloženo v imenu štirih otrok Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana.

65 Iz vseh teh preudarkov izhaja, da v okoliščinah, kot so v tem primeru, pravni okvir, ki ga razmejujejo člena 268 PDEU in 270 PDEU, člen 1 Priloge I k Statutu Sodišča ter člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov, nalaga sklep, da morajo bližnji umrlega uradnika nujno vložiti dve tožbi, in sicer eno pred Sodiščem za uslužbence in drugo pred Splošnim sodiščem, glede na to, ali vstopajo v pravice zadevnega uradnika ali zahtevajo povrnitev njihove osebne premoženjske oziroma nepremoženjske škode.

66 Iz prej navedenega tudi izhaja, da sta ti odškodninski tožbi predmet različnih vsebinskih pogojev skladu z razlikovanjem, ki ga je Splošno sodišče izvedlo v zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Petrilli in ki je bilo navedeno v točkah 52 in 53 zgoraj.

67 Iz zgoraj navedenega tudi izhaja, da kadar zadevni bližnji zahtevajo odškodnino pred Sodiščem za uslužbence, zanje veljajo roki in druge procesne zahteve, kot je pravilo skladnosti med predhodno upravno pritožbo in tožbo, ki so določene v členih 90 in 91 Kadrovskih predpisov (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 1. aprila 1987 v zadevi Dufay proti Parlamentu, 257/85, Recueil, str. 1561, točka 21), medtem ko zanje, kadar tožijo pred Splošnim sodiščem, velja le petletni zastaralni rok iz člena 46, prvi odstavek, Statuta Sodišča, ki se za postopek pred Splošnim sodiščem uporablja na podlagi člena 53, prvi odstavek, tega statuta.

68 Tako procesno podvajanje pa bi bilo z veliko vidikov nezadovoljivo tako za zadevne stranke kot za sodišči Unije. Dve tožbi, ki bi bili posledica stroge uporabe pravila, izpeljanega v točki 65 zgoraj, bi dejansko povzročili precejšnje neprijetnosti, kot so procesna obremenitev in njen strošek za posameznike, potrata omejenih virov sodišč Unije in predvsem tveganje za protislovne sodne odločitve v okviru istega spora, kar je nezdružljivo z načelom pravne varnosti.

69 V teh okoliščinah mora v skladu z široko priznanimi načeli iz procesnih sistemov držav članic obstajati mehanizem za preprečevanje ali reševanje kompetenčnih sporov med sodišči, ki jim je zadeva hkrati predložena ali ki bi jim lahko bila predložena, kot so razširitve, prorogacije ali odklonitve pristojnosti, priznavanje pravice do prevzema zadeve po hierarhično višjem sodišču, prednost, priznana sodišču, ki je prvo začelo postopek, ali uporaba maksime *accessorium sequitur principale* (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 15. januarja 1987 v zadevi Shenavai, 266/85, Recueil, str. 239, točka 19), ti mehanizmi pa so bodisi določeni v zakonu ali pa so plod sodne prakse.

70 Tudi v pravu Unije je Sodišče že odstopilo od strogega procesnega okvira, določenega v veljavnih predpisih, zato da je sodno odstopilo od pravil o pristojnosti ali postopkovnih pravil, ki so sicer del javnega reda, tako da se je v bistvu oprlo na preudarke v zvezi z ekonomičnostjo postopka in dobrim delovanjem sodnega sistema.

71 Tako je Sodišče v zvezi s pravili o pristojnosti v zgoraj navedenem sklepu IAMA Consulting prosti Komisiji zavrnilo pristop Splošnega sodišča, ki se je držalo strogega okvira povezanih določb členov 225(1) ES in 51 Statuta Sodišča ter uporabilo sodno ustvarjeno pravilo, pri čemer je to rešitev utemeljevalo z „ekonomičnostjo postopka in […] prednostjo sodišča, ki je prvo začelo postopek, ki ju prav tako splošno priznavajo postopkovni sistemi držav članic“ (točka 17 sklepa).

72 V zvezi s postopkovnimi pravili pa je Sodišče, četudi je v skladu s sistemom členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov pred vsako tožbo potreben pravilno izpeljan predhodni postopek in torej predhodna upravna pritožba, od tega pravila sodno odstopilo, da bi omogočilo možnost neposredne predložitve zadeve sodišču Unije za dokaj širok obseg odločitev, kot so odločitve natečajnih komisij ali ocenjevalna poročila, glede katerih organ za imenovanja nima nobenega pooblastila za odločanje po prostem preudarku v okviru take pritožbe (glede odločitev natečajnih komisij glej zlasti sodbi Sodišča z dne 14. junija 1972 v zadevi Marcato proti Komisiji, 44/71, Recueil, str. 427, in z dne 7. maja 1986 v zadevi Rihoux in drugi proti Komisiji, 52/85, Recueil, str. 1555, 1567, ter glede ocenjevalnih poročil sodbi Sodišča z dne 3. julija 1980 v združenih zadevah Grassi proti Svetu, 6/79 in 97/79, Recueil, str. 2141, in z dne 15. marca 1989 v zadevi Bevan proti Komisiji, 140/87, Recueil, str. 701). Razlog za to sodno prakso je bila okoliščina, da pritožba zoper odločitev natečajne komisije ali zoper ocenjevalno poročilo „ne bi bila smiselna“, saj zadevna institucija nima pooblastil za razveljavitev ali spremembo odločitev natečajne komisije ali presoje ocenjevalca. Zato „bi pretirano restriktivna razlaga člena 91(2) Kadrovskih predpisov privedla le do popolnoma nekoristnega podaljšanja postopka“ (sodba Sodišča z dne 16. marca 1978 v zadevi Ritter von Wüllerstorff und Urbair proti Komisiji, 7/77, Recueil, str. 769).

73 Glede na te precedense in ob tem, da so podani nujni razlogi, ki zadevajo pravno varnost, dobro delovanje sodnega sistema, ekonomičnost postopka in preprečitev protislovnih sodnih odločb, je treba šteti, da v okoliščinah, kot so v tem primeru, ko upravičenci po pokojnem uradniku ali uslužbencu

zahtevajo odškodnino za različne škode, ki so bile povzročene z istim ravnanjem, tako kot upravičenci kot tudi v lastnem imenu - *jure proprio*, lahko ti upravičenci te zahtevke združijo tako, da tvorijo eno samo tožbo.

74 To eno tožbo je treba vložiti pri Splošnemu sodišču, ne le zato, ker je to sodišče „splošno“ oziroma „za splošno ureditev“ in ima zato „polno jurisdikcijo“, v nasprotju z Sodiščem za uslužbence, ki je specializirano sodišče, ampak tudi zato, ker je to hierarhično višje sodišče, ki mu je Sodišče za uslužbence „dodano“ v skladu z besedilom člena 257 PDEU. V zvezi s tem je treba poudariti, da je na splošno, kadar je dvema hierarhično različnima sodiščema predložena zadeva z istim predmetom, hierarhično višje pristojno za odločanje o celotnem sporu. Tako v pravu Unije člen 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča določa, da če so Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču predložene zadeve, v katerih je predmet enak, Sodišče za uslužbence odkloni pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče. Enaka rešitev je predvidena v členu 54, tretji odstavek, Statuta Sodišča, če so Sodišču in Splošnemu sodišču predložene zadeve, v katerih je predmet enak, v katerih se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta.

75 V tem kontekstu je treba tudi ugotoviti, da če bi v okoliščinah, kot so v tem primeru, bližnji pokojnega uradnika morali vložiti dve tožbi, bi to pomenilo, da bi Splošno sodišče in Sodišče za uslužbence sočasno prejeli zadevi z enakim predmetom, in sicer z odškodninskimi zahtevki za škodo zaradi smrti zadevnega uradnika, v zvezi s katero bi bila odgovornost hipotetično pripisana istemu krivdnemu ravnanju tožene institucije. V takih okoliščinah pa bi moralo Sodišče za uslužbence z uporabo člena 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča takoj odkloniti svojo pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče.

76 Tako se v takih okoliščinah potrditev pravila o prorogaciji pristojnosti Splošnega sodišča, izkaže tudi za korelat pravila iz člena 8(3) Priloge I k Statutu Sodišča. V teh okoliščinah ne bi bilo smiselno zadevnim osebam naložiti obveznosti, naj se obrnejo na Sodišče za uslužbence, pretirano restriktivna razlaga okvira pristojnosti, razmejenega s členoma 268 PDEU in 270 PDEU, členom 1 Priloge I k Statutu Sodišča in členoma 90 in 91 Kadrovskih predpisov, pa bi privedla le do popolnoma nekoristnega podaljšanja postopka (glej v tem smislu in po analogiji sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 72 zgoraj).

77 V tem specifičnem primeru iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je bilo Sodišče za uslužbence že *ab initio* nepristojno za obravnavo te tožbe, razen kar zadeva odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

78 Zato je treba z uporabo pravila stroge razdelitve pristojnosti med zadevnima sodiščema, kot je navedeno v točki 65 zgoraj, po uradni dolžnosti ugotoviti nepristojnost Sodišča za uslužbence za odločanje o odškodninskih zahtevkih za osebno škodo, tako premoženjsko kot nepremoženjsko, pritožnika *in personam* in upravičencev po Alessandru Missirju Mamachiju di Lusignanu, in v tem delu izpodbijano sodbo razveljaviti.

79 Posledice te razveljavitve bodo obravnavane v točkah 102 in 103.

80 Poleg tega je treba nadaljevati z obravnavo pritožbe glede pritožbenih razlogov pritožnika le v delu, v katerem je bilo Sodišče za uslužbence pristojno za odločanje o predloženem zahtevku, in sicer v delu, v katerem je odločalo o odškodninskem zahtevku za nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava s strani Sodišča za uslužbence, ker je kot nedopusten zavrglo odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.*

81 Prvi pritožbeni razlog ima tri dele. Ker pa se drugi del nanaša na zavrnitev odškodninskega zahtevka za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel pritožnik osebno, ta v nadaljevanju ne bo posebej obravnavan, saj je bila glede tega vidika sodba razveljavljena v okviru preizkusa, po uradni dolžnosti izpostavljenega, razloga javnega reda.

82 S prvim delom pritožbenega razloga, ki se natančneje nanaša na zavrženje odškodninskega zahtevka za nepremoženjsko škodo, ki jo je pred smrtjo utrpel umorjeni uradnik (nepremoženjska škoda *ex haerede*), kot nedopustnega, pritožnik zatrjuje, da procesno pravilo o skladnosti, ki se uporablja za tožbe na področju uslužbencev, zahteva enakost podlage in predmeta v upravni pritožbi in tožbi, in ne, kot naj bi napačno presodilo Sodišče za uslužbence, v zahtevi in pritožbi. V zvezi s tem se predvsem sklicuje na sodbo Sodišča z dne 1. julija 1976 v zadevi Sergy proti Komisiji (58/75, Recueil, str. 1139). V tem primeru pa naj bi pritožba z dne 10. septembra 2008 nedvomno vsebovala zahtevek za odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki so jo utrpeli, umorjeni uradnik pred smrtjo, in upravičenci po njem.

83 S tretjim delom tega pritožbenega razloga pritožnik poleg tega v bistvu navaja, da pravilo o skladnosti, tako kot ga uporablja Sodišče za uslužbence, omejuje pravico do učinkovitega sodnega varstva.

84 Komisija odgovarja, da Sodišče za uslužbence v zvezi s tem nikakor ni napačno uporabilo prava in da spoštovanje predhodnega postopka ne krši načela učinkovitega sodnega varstva, saj je to lahko predmet omejitev, če te dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa ter ne pomenijo pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi posegal v samo bistvo tako zagotovljenih pravic (sodba Sodišča z dne 18. marca 2010 v združenih zadevah Alassini in drugi, od C-317/08 do C-320/08, ZOdl., str. I-2213, točka 63 in naslednje).

85 V zvezi s tem Splošno sodišče ocenjuje, da je Sodišče za uslužbence v točkah od 84 do 86 izpodbijane sodbe kršilo postopkovna pravila in omejitve, ki izhajajo iz členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov v okviru tožbe uradnika, ki je izključno odškodninska.

86 Sicer je Sodišče za uslužbence v točki 82 izpodbijane sodbe tehtno opozorilo na sodno prakso, v skladu s katero se mora v sistemu pravnih sredstev, določenem s členoma 90 in 91 Kadrovskih predpisov, če je tožba, tako kot v tem primeru, izključno odškodninska, tako da ne vsebuje predlogov za razglasitev ničnosti nekega akta, temveč se nanaša izključno na povračilo škode, domnevno nastale zaradi vrste napak ali opustitev, ki jih zaradi neobstoja vsakršnega pravnega učinka ni mogoče opredeliti kot akt, ki posega v položaj, upravni postopek obvezno, sicer je poznejša tožba nedopustna, začeti z zahtevo, ki jo zadevna stranka vloži pri organu za imenovanja, za povračilo zatrjevane škode in se po potrebi nadaljevati z vložitvijo pritožbe zoper odločbo o zavrnitvi zahteve (glej zgoraj navedeno sodbo Splošnega sodišča Saby proti Komisiji, točka 31, in sodbo Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2012 v zadevi A proti Komisiji, T-595/11 P, točki 111 in 118 in navedena sodna praksa).

87 V točki 83 je Sodišče za uslužbence, ravno tako tehtno opozorilo na ustaljeno sodno prakso, da morajo imeti predlogi, predstavljeni pred sodiščem Unije, enak predmet kot predlogi, navedeni v pritožbi, in lahko vsebujejo le izpodbojne razloge, ki imajo enako podlago kot izpodbojni razlogi, navedeni v pritožbi, pri čemer je te izpodbojne razloge v sodnem postopku vseeno mogoče razviti s predstavitvijo tožbenih razlogov in argumentov, ki niso nujno navedeni v pritožbi, vendar so z njo tesno povezani (glej sodbo Sodišča z dne 23. aprila 2002 v zadevi Campogrande proti Komisiji, C-62/01 P, Recueil, str. I-3793, točka 34 in navedena sodna praksa).

88 V točki 84 izpodbijane sodbe pa je Sodišče za uslužbence razvilo to sodno prakso s tem, da je dodalo, da pojem „podlaga“ v izključno odškodninskih zadevah ni opredeljen s sklicevanjem na „izpodbojne razloge“ v smislu sodne prakse, navedene v prejšnji točki, temveč na „škodo“, ki jo zadevni uradnik navede v zahtevi za odškodnino, in da prav ta škoda določa predmet povračila, ki ga zahteva uradnik, in posledično predmet zahtevka, o katerem mora odločiti uprava.

89 V točki 85 izpodbijane sodbe je Sodišče za uslužbence iz preudarkov v točkah 86, 87 in 88 zgoraj sklepalo, da so odškodninski zahtevki na podlagi različnih vrst škode pred Sodiščem za uslužbence dopustni samo, če je bil pred tem najprej upravi poslana zahteva z enakim predmetom in na podlagi enakih vrst škode, nato pa je bila zoper odločitev uprave, ki je izrecno ali implicitno odločila o navedeni zahtevi, vložena pritožba.

90 V zvezi s tem je treba najprej poudariti, da ta izvajanja in sklepi, do katerih so privedla, izvirajo iz enačenjem pojmov „predmet“ in „podlaga“. Natančneje, v nasprotju s tem, kar je navedeno v predzadnjem stavku točke 84 izpodbijane sodbe, pojma „podlaga“ ni mogoče opredeliti s sklicevanjem na „škodo“, ki jo uradnik zatrjuje v zahtevi za odškodnino, ker ta dejansko opredeljuje „predmet“ odškodninskega zahtevka, kot je Sodišče za uslužbence poleg tega hkrati dodalo v zadnjem stavku iste točke 84.

91 V nobenem primeru pa ta izvajanja in sklepi niso združljivi niti s sodno prakso, na katero se opirajo, niti in zlasti ne z načeli, na katerih ta temelji.

92 Predvsem je v tem kontekstu treba opozoriti na sodno prakso iz sodbe Sodišča z dne 26. januarja 1989 v zadevi Koutchoumoff proti Komisiji (224/87, Recueil, str. 99), v skladu s katero je v sistemu pravnih sredstev, določenem v členih 90 in 91 Kadrovskih prepisov, odškodninski zahtevek, ki se prvič uveljavlja pred Splošnim sodiščem, dopusten, četudi je predhodna upravna pritožba zadevala le razglasitev ničnosti domnevno škodne odločitve, saj zahtevek za razglasitev ničnosti lahko implicira odškodninski zahtevek za nastalo škodo (sodba Splošnega sodišča z dne 13. julija 1995 v zadevi Saby proti Komisiji, T-44/93, RecFP, str. I-A-175 in II-541, točka 28).

93 Ravno tako v skladu z ustaljeno sodno prakso za dopustnost zahtevka za zamudne obresti pred Splošnim sodiščem v primeru razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe ni treba, da je izrecno omenjen v prehodni upravni pritožbi (sodbe Splošnega sodišča z dne 30. marca 1993 v zadevi Vardakas proti Komisiji, T-4/92, Recueil, str. II-357, točka 50; z dne 8. junija 1995 v zadevi P proti Komisiji, T-583/93, RecFP, str. I-A-137 in II-433, točka 50, in z dne 12. novembra 2002 v zadevi López Cejudo proti Komisiji, T-271/01, RecFP, str. I-A-221 in II-1109).

94 V nasprotju s tem, kar je Sodišče za uslužbence navedlo v točki 90 izpodbijane sodbe, ta sodna praksa ni specifična za spore v zvezi z zakonitostjo in ni dopustno sklepanje, da se ne uporablja za izključno odškodninske spore.

95 Tako je sodbi z dne 8. oktobra 1992 v zadevi Meskens proti Parlamentu (T-84/91, Recueil, str. II-2335, točka 44), ki se je nanašala izključno na odškodninsko tožbo, Splošno sodišče presodilo, da se zahtevki za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode – ki je uradniku nastala zaradi odločbe uprave – ki so vloženi v okviru odškodninske tožbe glede na pravilo, ki nalaga, da morata imeti predhodna pritožba in tožba enak predmet, ne štejejo za različne od tistih, ki zadevajo razglasitev ničnosti te odločbe in povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je utrpela zadevna oseba, navedena v pritožbi. Treba je namreč priznati, da v pritožbi podan predlog za razglasitev ničnosti akta, ki posega v položaj, lahko implicira odškodninski zahtevek za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki bi jo lahko ta odločba povzročila.

96 Še več, v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Sergy proti Komisiji, je Sodišče zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki ga je Komisija uveljavljala glede dveh od različnih zatrjevanih škod z obrazložitvijo, da nista bili omenjeni v upravni pritožbi, in opozorilo, da je cilj člena 91 Kadrovskih

predpisov omogočanje in spodbujanje rešitve spora med uradniki ali uslužbenci in upravo po mirni poti; da, nasprotno, namen zadnjenavedene določbe ni stroga in dokončna vezanost morebitne sodne faze, če v predlogih, predstavljenih v tej zadnji fazi, podlaga in predmet pritožbe nista spremenjena; da je v pritožbi tožeča stranka, potem ko je podala svoje očitke, navedla, da ji je njena pozna reintegracija povzročila znatno škodo, glede katere je potem navedla „glavne elemente“; in da so v teh okoliščinah dodatni elementi, za katere se zatrjuje, da imajo podlago v očitanem ravnanju uprave in da zadevajo povrnitev škode, ki naj bi jo tožeča stranka zaradi tega utrpela, lahko predmet presoje Sodišča (glej točke od 31 do 36 sodbe).

97 Čeprav se ta sodna praksa *stricto sensu* nanaša le na pravilo o skladnosti med upravno pritožbo in tožbo, pa se načela, na katerih temelji, in torej mehkejši pristop, ki ga dovoljuje, enako lahko uporabijo za pravilo o „skladnosti“ med zahtevo in pritožbo, kot je navedeno v točki 86 zgoraj, ki velja za izključno odškodninske tožbe.

98 Glede na to sodno prakso in ta načela je torej treba ugotoviti, da je Sodišče za uslužbence v točkah od 84 do 86 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo. Zato je treba sprejeti prvi pritožbeni razlog in razveljaviti sodbo delu, v katerem je z njo ugodeno prvemu ugovoru nedopustnosti, ki ga je Komisija uveljavljala zoper odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

99 Posledice te razveljavitve bodo obravnavane v točkah od 104 do 112 spodaj.

100 Iz vseh prejšnjih preudarkov izhaja, da se, ne da bi bilo treba odločiti o drugih pritožbenih razlogih, izpodbijana sodba v celoti razveljavi.

Tožba na prvi stopnji

101 V skladu s členom 13(1) Priloge I k Statutu Sodišča Splošno sodišče, če je pritožba utemeljena, razveljavi odločitev Sodišča za uslužbence in odloči o sporu. Zadevo vrne v razsojanje Sodišču za uslužbence, če stanje postopka ne dovoljuje, da bi o njem odločilo.

102 Glede, prvič, odškodninskega zahtevka za osebno premoženjsko in nepremoženjsko škodo pritožnika *in personam* in upravičencev po Alessandru Missirju Mamachiju di Lusignanu bi moralo Sodišče za uslužbence po ugotovitvi, da ni pristojno za odločanje o tem vidiku tožbe, saj spada v pristojnost Splošnega sodišča, tega odstopiti Splošnemu sodišču v skladu s členom 8(2) Priloge I k Statutu Sodišča.

103 V zvezi s tem stanje postopka dovoljuje odločitev in je treba ta vidik tožbe odstopiti Splošnemu sodišču, da o njem odloči kot prvostopenjsko sodišče na podlagi členov 268 PDEU in 340 PDEU. Pritožbeno sodišče, ki mu je zadeva predložena na podlagi člena 9 Priloge I k Statuta Sodišča, namreč ni pristojno za odločanje o taki tožbi.

104 Drugič, Sodišče za uslužbence je bilo pristojno za odločanje o odškodninskem zahtevku za škodo *ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, a ga je neupravičeno zavrglo kot nedopustnega glede na pravilo o „skladnosti“ med zahtevo in upravno pritožbo.

105 V zvezi s tem Splošno sodišče ob uporabi načel in sodne prakse, navedene v točkah od 92 do 97 zgoraj, ocenjuje, da v nasprotju s tem, kar je bilo presojeno v sodbi, odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo, ki so jo utrpeli Alessandro Missir Mamachi di Lusignano pred smrtjo in njegovi bližnji, ki naj bi bila posledica istega krivdnega ravnanja, kot je tisto, ki se očita Komisiji v dopisu pritožnika z dne 25. februarja 2008, četudi je bil prvič izrecno podan v pritožbi, ni spremenil niti predmeta niti podlage prvotne zahteve za odškodnino, ki je bila podana v navedenem dopisu.

106 V zvezi s tem, čeprav je Sodišče za uslužbence v točki 88 izpodbijane sodbe navedlo, da „ni sporno“, da je tožeča stranka v tem dopisu „zahtevala samo povračilo premoženjske škode“ in da „nikakor ni navedla nepremoženjskih škod, na katere se sklicuje pred Sodiščem za uslužbence“, pa mora Splošno sodišče ponovno presoditi obseg zahteve za odškodnino iz tega dopisa.

107 V tem dopisu pa je pritožnik od predsednika Komisije J. M. Barossa zahteval „osebno in izrecno odločitev […] glede vseh političnih in finančnih posledic dvojnega umora“.

108 Natančneje, v delu I tega dopisa je pritožnik izrazil svoje nestrinjanje s predlogi služb Komisije med drugim glede zneskov „različnih nadomestil in dajatev v korist dedičev“, s čimer se je očitno nanašal na dajatve iz Kadrovskih predpisov, ki so določene v korist sirot. Dalje se je pritožnik v delu II tega dopisa izrecno skliceval na „odškodnino za nepremoženjsko škodo“, ki jo je prisodilo maroško sodstvo, in poudaril, da je neustrezna. Nazadnje je pritožnik v delu III tega dopisa zahteval plačilo „odškodnine vsaj v višini 26 letnih plač umorjenega uradnika, izračunanih torej od leta 2006 (datum tragedije v Rabatu) do leta 2032 (domnevno obdobje do uradnikove upokojitve)“. V tem kontekstu je tudi poudaril, da je ta odškodnina, ki jo mora Komisija plačati štirim mladoletnim otrokom, „vsekakor ločena in dodatna“ glede na tisto iz dela II istega dopisa, in sicer odškodnino za nepremoženjsko škodo.

109 Glede na besedilo dopisa pritožnika z dne 25. februarja 2008 in v nasprotju s tem, kar je navedeno v točki 88 izpodbijane sodbe, je torej treba ugotoviti, da se pritožnik v zahtevi za odškodnino, vsebovani v tem dopisu, ni omejil na odškodnino za premoženjsko škodo, temveč je očitno namigoval tudi na odškodnino za nepremoženjsko škodo.

110 Poleg tega je pritožnik s tem, da je zahteval, naj institucija zavzame stališče do „vseh političnih in finančnih posledic“ dvojnega umora, v bistvu zahteval polno odškodnino za škodo, povzročeno s krivdnim ravnanjem Komisije, katerega posledica je bila smrt Alessandra Missirja Mamachija di Lusignana. Okoliščina, da celotne škode ni specificiral glede na posamezne pravne kategorije, ki so mu nedvomno tuje, kot so premoženjska, duševna ali eksistencialna, škoda *ex haerede* ali *jure proprio*, ni odločilna v tej zgodnji fazi predhodnega upravnega postopka, v kateri sodelovanje odvetnika ni obvezno in si mora Organ za imenovanja predvsem prizadevati za miroljubno rešitev spora, zlasti v tako tragičnih okoliščinah, kot so v tem primeru. V vsakem primeru pa je treba ugotoviti, po zgledu Sodišča v zgoraj navedeni sodbi Sergy proti Komisiji, da je pritožnik navedel „bistvene elemente“ škode, katere povračilo zahteva v delih I, II in III dopisa z dne 25. februarja 2008.

111 V pritožbi z dne 10. septembra 2008 je pritožnik tudi ustrezno specificiral različne elemente zatrjevane škode in pri tem izrecno zahteval odškodnino za nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je pred svojo smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

112 Iz tega sledi, da je treba zavrniti prvi ugovor nedopustnosti, ki ga Komisija uveljavlja zoper odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je pred smrtjo utrpel Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

113 Glede drugih ugovorov nedopustnosti, ki jih Komisija uveljavlja zoper isti zahtevek (glej točko 91 izpodbijane sodbe), stanje postopka odločitve ne dovoljuje.

114 V teh okoliščinah bi bilo običajno ta vidik tožbe vrniti Sodišču za uslužbence v ponovno odločanje.

115 Vendar pa je treba hkrati dodati, da če bi do take vrnitve prišlo, bi moralo Sodišče za uslužbence nemudoma ugotoviti, da sta bili Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču sedaj predloženi zadevi z istim predmetom, in sicer v primeru Splošnega sodišča ta zadeva in vzporedna zadeva T-494/11. V skladu s členom 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča bi torej moralo odkloniti pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče (glej tudi točko 75 zgoraj).

116 Taka vrnitev zadeve je zato nesmiselna, saj Sodišče za uslužbence nima druge možnosti, kot da zadevo odstopi Splošnemu sodišču. Posledično bi pretirano stroga uporaba člena 13(1) Priloge I k Statutu Sodišča privedla le do popolnoma nekoristnega podaljšanja postopka (glej v tem smislu in po analogiji sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 72 zgoraj).

117 V teh okoliščinah je treba tudi ta vidik tožbe odstopiti Splošnemu sodišču, da o njem odloči kot prvostopenjsko sodišče na podlagi členov 268 PDEU in 340 PDEU.

118 Iz vsega prej navedenega izhaja, da je treba zadevo F-50/09 v celoti odstopiti Splošnemu sodišču.

Stroški

119 Ker se zadeva odstopi Splošnemu sodišču, se odločitev o stroških pridrži.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (pritožbeni senat)

razsodilo:

1. **Sodba Sodišča za uslužbence Evropske unije (prvi senat) z dne 12. maja 2011 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano proti Komisiji (F-50/09) se razveljavi.**

2. **Zadeva F-50/09 se odstopi Splošnemu sodišču, da o njej odloči kot prvostopenjsko sodišče na podlagi členov 268 PDEU in 340 PDEU.**

3. **Odločitev o stroških se pridrži.**

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 10. julija 2014.

Podpisi